

MIRANDA

JULY

”Suorasanainen ja hillitön
ylistyslaulu rakkaudelle
sen kaikissa muodoissa.”

—Vogue

SILTALA

NEIJN—

KONTIN

NELINKONTIN

MIRANDA

JULY

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ SILTALA, HELSINKI

NELIN-

KONTIN

2. painos.

© Miranda July, 2024. All rights reserved.

Englanninkielinen alkuteos *All Fours*
Suomentanut Hilikka Pekkanen
Ulkoasu Jenni Saari
ISBN 978-952-388-273-7
Painettu EU:ssa

Isabelle

I OSA

I

Anteeksi, että vaivaan, alkoi viesti. Loistava avaus. Vaivaa toki! Ole hyvä ja vaivaa! Olen koko ikäni odottanut, että minua vaivattaisiin tällaisella viestillä.

Anteeksi, että vaivaan, mutta minusta näytti, että joku kuvasi kadulta ikkunoitanne kauko-objektiivilla. Jos se oli joku tutunne, pyydän anteeksi väärinkäsitystä, mutta otin kaiken varalta muistiin auton merkin, mallin ja rekisterinumeron.

Brian (naapurista)

ja hänen puhelinnumeronsa.

Ei siihen oikeastaan kauko-objektiivia tarvita, sillä meillä on julkisivun puolella valtavat ikkunat eikä verhoja ollenkaan. Joskus pysähdyn ennen sisään menoa katselemaan, kuinka Harris ja Sam puuhailevat keskenään tietämättä minusta mitään. Harris selittää äänettömästi Samille jotain tai nostaa Samin ilmaan. Tunnen silloin suurta hellyyttä molempia kohtaan. *Yritä painaa tämä tunne mieleen, sanon itselleni. He ovat läbeltä nähtyinä samat ihmiset kuin täältä kauempaakin katsottuina.*

Tiesimme kaikki heti, kuka naapureista Brian oli. Se, joka oli FBI:n agentti. Jos olemme Brianilta jotain oppineet, niin sen, ettei liittovaltion poliisina oleminen ole salaisuus niin kuin työskenteleminen CIA:lle. Brian käyttää liittovaltion poliisiin (luodinkestävä?) liiviä, jossa on kirjaimet FBI, paljon useammin kuin voi mitenkään olla välttämätöntä. Ihan kuin joku Dodger-sin pelaajista käyttäisi peliasua nurmikkoa kastellessaan. Kaikki naapurit ajattelisivat: Joo, kyllä me tajutaan, pelaat Dodgersissa.

Siksi Harris irvaili heti luettuani viestin hänelle ääneen, että tietysti FBI-naapuri oli ”saanut jonkun kiinni” kuvaamasta ”kauko-objektiivilla”. Mitään muuta Harris ei sen jälkeen enää tehnyt. Hänellä oli kiire, eikä hän katsonut enempää toimintaa tarpeelliseksi.

”On se silti jotenkin karmivaa, vai mitä?”

”Ihmiset kuvaavat nykyään kaikkea”, Harris sanoi ja lähti huoneesta.

”Pitäisikö minun kumminkin soittaa hänelle?”

Harris ei kuitenkaan enää kuullut.

”Kenelle sinun pitäisi soittaa?” Sam kysyi.

Jäin seisomaan viesti kädessä. Minut oli vallannut sama outo pieni torjutuksi tulemisen tunne, joka saa ihmisen valtaansa kotona miljoona kertaa päivässä. Itketti, mutta miksi? Eihän minun tarvitse jutella mieheni kanssa jokaisesta pikkuasiasta; sitä varten on olemassa ystäviä. Harrisin ja minun suhde on muodollisempi, vähän niin kuin kahden diplomaatin, joista kumpikaan ei ole varma, onko toinen myrkyttänyt juoman. Ikuisesti janoisina molemmat odottavat ikuisesti, että toinen maistaisi lasistaan ensimmäisenä.

Sinä ensin.

Ei, aloita sinä!

Enhän toki, sinun jälkeesi vasta.

Sellainen ohuella jäällä taiteileminen saattaa kuulostaa rasittavalta, mutta olin aika varma, että nauraisimme viimeksi ja parhaiten. Kun kaikki muut olisivat lopen kyllästyneet toisiinsa, olisimme vasta tutustumassa ja aloittelemassa kuherruskuukautta. Luultavasti kuusikymmentävuotiaina.

Ystävänä Cassie sanoo puhelimesta aina puhelun lopussa miehelleen: Rakastan sinua! Jos satun olemaan kuulolla, minua hävettää mielettömästi hänen puolestaan.

Mutta kun minä rakastan häntä, Cassie sanoo.

Juurihan puhuit siitä, kuinka kurjalta ja jumittuneelta olosi tuntuu.

Hän naurahtaa ikään kuin se ei kuuluisi hänelle. En odota hänen olevan rehellinen aviomiehelleen, mutta minulle hän voisi sentään puhua totta! Muiden ihmissuhteissa ei ikinä ole mitään järkeä. Kerran panin parhaan naisystäväni Jordin nauhoittamaan vaimonsa kanssa käymänsä keskustelun. Jordi on loistava kuvanveistäjä ja pystyy puhumaan vakuuttavasti mistä tahansa teoreettisesti, mutta siinä keskustelussa hän sanoi tuskin sanaakaan, ja vaimo puhua paasasi loputtomiin suositun televisio-ohjelman idioottimaisuudesta. Silloin tällöin Jordi mutisi väliin jonkin kysymyksen, mutta enimmäkseen hän vain nauraa kikatti Melin puheille. Luulin, että häntä nolottaisi, mutta ei.

”Minusta on ihanaa, että Mel on niin varma itsestään. Pidän ihmisistä, joilla on jyrkkä mielipide kaikesta. Niin kuin sinulla.”

Se oli niin imartelevaa, että aloin heti asennoitua heidän suhteeseensa lämpimämmin.

”Se ohjelma on tosiaan surkea”, sanoin. ”Mel pani sen matalaksi.”

Ystäväni tarjoilevat minulle usein tällaisia ohimeneviä yksityiskohtia – seksiviestejään tai äidille lähetettyjä sähköpostijuttuja – koska minua kiinnostaa loputtomasti tietää, miltä tuntuu olla joku toinen ihminen. Mitä me kaikki teemme? Mitä helvettiä maan päällä tapahtuu? Tietenkään tällaisista yksityiskohdista ei ole mitään hyötyä; ihan kuin yrittäisi tarttua savuun kahvasta. Mistä kahvasta?

Panin naapurin viestin kirjoituspöydälleni. Minullakin oli kiire, mutta huolestumiseen minulla on aina aikaa. Itse asiassa olin jo ennen viestin saapumista ehtinyt huolestua siitä, että joku ottaisi meistä kuvia ikkunoidemme läpi kauko-objektiivilla. Oikeastaan huolestuminen on väärä sana – olin pikemminkin suorastaan toivonut sitä. Toivoin, että niin tapahtui ja oli tapahtunut syntymästäni lähtien, tai jotain sen suuntaista. Jos ei tämä mies, joka kuvasi ikkunoitamme, niin sitten Jumala tai vanhempani tai todelliset vanhempani, jotka ovat oikeastaan vain vanhempani, tai todellinen minäni, joka on vain odottanut sopivaa hetkeä siirtää minut sivuun ja ottaa ohjat käsiinsä. Kunhan vain olisi joku, joka välittäisi niin paljon että pitäisi minua silmällä. Kesti kaksi päivää ennen kuin soitin naapurillemme Brianille, koska halusin nauttia asemastani: ihan kuin silloin kun on vihdoinkin saanut ihastuksensa kohteelta vastauksen tekstiviestiinsä ja viivyyttää omaa vastaustaan, koska haluaa pitää pallon hallussaan vähän aikaa.

”Tuntuu hassulta soittaa naapurille”, sanoin. ”Olisin voinut vain avata ikkunan.”

”En ole juuri nyt kotona.”

”Ahaa.”

Brian sanoi, että mies oli pysäköinyt kulman taakse ja että hän ei ollut kuvannut muita taloja.

”Ehkä hän vain ihaili teidän taloanne”, Brian ehdotti.

Siitä ajatuksesta en pitänyt. Onhan talo toki ihan kiva, mutta ei kai sentään. En ollut viivytännyt puhelua kahta päivää vain siksi, että talomme on kivan näköinen.

”Olen jonkinlainen julkisuuden hahmo”, sanoin ehkä vähän liioitellen teeskenneltyä vaatimattomuuttani. Teeskenneltyä vaatimattomuutta on vaikea säädellä. Sen säätäminen sopivaksi on vähän kuin valmiin kermavaahdon pursottaminen tölkistä. Brian sanoi, että juuri sen vuoksi hän olikin huolissaan, siksi että olin tunnettu. Vastasin vaatimattomasti: ”Kiitos. On todella mukavaa tietää, että pidät silmällä tilannetta.”

”Sen on sananmukaisesti minun työtäni”, Brian sanoi.

”Aivan”, sanoin ravistautuen takaisin todellisuuteen. En ole tunnettu joka kodissa. En aio mennä työni pitkäpiimäisiin yksityiskohtiin, mutta kuvitelkaa nainen, joka on menestynyt jo nuorena useammalla luovalla alalla, jatkanut tasaisesti menestyksen polulla käsittelemällä keskeisiä aiheitaan aina jonkinlaisessa hurmioituneessa dissosiatiiivisen pakkovaelluksen tilassa varmana, että muuta tietä ei ole, että koko elämä on tätä yhtä ja ainoaa vuoropuhelua Jumalan kanssa. Jumala saattaa olla väärä sana kuvaamaan sitä. Maailmankaikkeuden kanssa. IRC-verkon kanssa. Teen työtä työhuoneeksi muunnetussa autotallissamme. Yksi kirjoituspöytäni jaloista on muita lyhyempi, ja viidentoista vuoden ajan olen joka päivä aikonut kiilata jotain sen alle, mutta työni on joka päivä sitä kiireellisempää – olen jatkuvasti ratkaisevassa käännekohdassa, jossa kaikki on lakkaamatta ilmestyksenomaisesti paljastumaisillaan. Viideltä iltapäivällä minun on tietoisesti vähennettävä kierroksia ennen kuin menen takaisin taloon, vähän niin kuin astronautti Buzz Aldrin valmistautuisi

tyhjentämään astianpesukoneen heti kuusta palattuaan. Älä sano mitään kuusta, varoitan itseäni. Kysy muilta, miten heidän päivänsä on sujunut.

Naapurini Brian kysyi, sattuisinko tietämään ketään, joka haluaisi ostaa avolava-auton.

”Se on vuoden 2013 F-150. Aion muuttaa ja hankkiudun samalla eroon suurimmasta osasta tavaroitani.”

”Ai! Minne muutat?”

”En voi paljastaa seuraavaa asemapaikkaani”, Brian sanoi, ja pyysin anteeksi, että olin kysynyt.

”Elämässäsi on varmaan paljon sellaista, mikä täytyy pitää salassa.”

”Joo”, hän sanoi hiljaa. ”Olen kyllä pitänyt tästä seudusta. Puista ja siitä että kojootit ulkovat yöllä.”

”Minäkin pidän siitä. Kojootteja on valtavasti! Kuulostaa siltä että useita kymmeniä.”

”Enemmän.”

”Luuletko että ihan satoja?”

”Joo.”

Väikenimme, enkä halunnut rikkoa äänettömyyttä ensimmäisenä – tuntui siltä että Brian FBI:n agenttina tietäisi, milloin hiljaisuus riitti. Sitä kuitenkin jatkui jatkumistaan, kunnes aloin hymyillä itsekseen ja vähän irvistelläkin kiusallista tilannetta, mutta sitä jatkui vain, ja niin hermostuminen meni ohi, ja rupe- sin ajattelemaan, että äänettömyys oli yhteistä toimintaa, vähän niin kuin jamit, ja sitten sekin tunne meni ohi ja tulin selittämättömästi äärettömän surulliseksi. Silmäni kostuivat, ja kun hiljaisuus sitten rikkoutui, se johtui siitä että päästin niiskahduksen, ja hän sanoi taas alistuneesti *Joo*. Sitten hän jatkoi puhumista

kauko-objektiivia käytelleestä miehestä ihan kuin mitään ei olisi tapahtunut (eikä mitään itse asiassa ollutkaan tapahtunut).

”Otin varmuuden vuoksi rekisterinumeron muistiin. Voin lähettää sen tekstiviestinä, kun pääsen kotiin.”

”Ilman muuta”, sanoin. ”Se olisi upeaa.”

Ymmärsin olla kertomatta tästä sananvaihdosta Harrisille. Hän kohottaisi vain kulmakarvojaan ja hymyilisi uupuneesti. Mitä, oletko käynyt merkillisen intiimiä keskustelua tunteettoman ihmisen kanssa? Kuinka sellainen on mahdollista?

Yritän pitää suurimman osan itsestäni kurissa, kun en ole töissä. Kotona keskityn pitämään kotitalouden pyörät pyörimässä, niin että voimme nauttia tasaisesta ja terveellisestä elämästä ilman katastrofeja ja sairauksia. Se vaatii jatkuvaa suunnittelua. Esimerkiksi paistan Samille joka viikonloppu seitsemän vohvelia ja täytän ne ylimääräisillä munilla, niin että voin nopeasti paahtaa yhden proteiinipitoiseksi aamiaiseksi viikon jokaisena päivänä. Niin perusteellinen ennalta suunnittelu saattaa kuitenkin tuntua väkinäiseltä eikä ollenkaan hauskalta – ja siksi yritän tasapainottaa sitä hetken mielijoh-teilla, ehkä keksimälläni aamiaisleikillä tai vohvelin yllätyskuorru-tuksella. Harris sanoisi, että yritän enimmäkseen vain kontrolloida kaikkea. Kumpi on oikeassa? Molemmat ovat, mutta ihailen kyllä Harrisin vanhakantaisen järkkymätöntä mielentyynyttä. Hän pukeutuukin vanhanaikaisesti, kuin muurari tai joku muu amma-tinharjoittaja. Häntä saattaisi kuvata sanoilla *maan suola*, kun taas kukaan ei ikimailmassa sanoisi samaa minusta. En tarkoita, että olen huono ihminen, mutta meistä kahdesta olen ilman muuta kevyesti hampaiden välissä – ja lasken viiteenkymmeneen. Siihen mennessä tarve sanoa jotain tarpeetonta on tavallisesti mennyt ohi.

Olin jo sängyssä, kun Brian lähetti taloa kauko-objektiivilla kuvanneen miehen auton tiedot tekstiviestillä.

| Se oli musta porrasperä-Subaru, rekisterinumero 6GPX752.

Kiitos! kirjoitin.

Ei kestä. Ilmoita, jos rekisteritietojen tarkistaminen kiinnostaa. Minä en itse voi tehdä sitä, mutta voin saattaa sinut yhteyteen sellaisen henkilön kanssa, joka voi kaivaa kilvet esiin. Tiedoksi: kuvaaja oli valkoihoinen tai aasialainen mies, keskipituinen tai vähän pitempi, pieni mahakumpu ja parta. Oli paikalla suunnilleen 16.00 lauantaina.

Lauantaina. Nousin sängystä katsomaan tietokoneeni kalenteria. (Niin voi tehdä helposti, jos ei nuku samassa sängyssä aviomiehensä kanssa. Hän kuorsaa, ja minä nukun kevyesti.) Lauantaina kolmelta iltapäivällä Harris oli vienyt Samin leikkiverinsa luo, niin että neljältä olin ollut yksin kotona. Aivan niin – olin tunnollisen lapsen tavoin soittanut vanhemmilleni, mutta he eivät olleet kotona, ja siksi ryhdyin kirjoittamaan newyorkilaisille ystävilleni tekstiviestejä tulevasta vierailustani; olin juuri täyttänyt neljäkymmentäviisi, ja matka oli lahja minulta itselleni. Aioin käydä katsomassa näytelmiä ja taidenäyttelyitä ja asua mukavassa hotellissa enkä ystävien luona, mikä tavallisesti tuntui rahantuhlaukselta, mutta nyt olin saanut yllätysshekin – viskiyhtiö oli päättänyt käyttää vuosia sitten kirjoittamaani lausetta uuden maailmanlaajuisen mainoskampanjan julisteissa. Lause koski runkkaamista, mutta yhteydestään irrotettuna sen saattoi yhdistää myös viskiin. Kaksikymmentä tonnia.

Jordin mielestä oli tärkeää, etten käyttäisi rahoja viisaasti. Mikä viskinä tulee, se viskinä menee.

Ehkä keski-iän kriisit oli vain markkinoitu huonosti. Ehkä jokainen niistä oli syväallinen ja ainutlaatuinen ja niiden huono maine johtui vain muutamasta typerästä miehestä, jotka ajoivat punaista urheiluautoa. Kuvittelin tervehtiväni sellaista keski-iän kriisiin joutunutta miestä juhlallisesti: Huomaan, että olet tullut suurten kysymysten äärelle. Jumala kanssasi, vastausten etsijä.

Keski-ikäinen taiteilija päättää jättää miehensä ja lapsensa kotiin ja lähteä yksinäiselle road tripille Yhdysvaltojen halki. Suunnitelma on ajaa Los Angelesista New Yorkiin kuudessa päivässä, mutta jo kahdenkymmenen minuutin ajomatkan jälkeen tuulilasin läpi vaihdetut katseet ajavat hänet jonnekin aivan muualle. Käynnistyy järjenvastainen seikkailu täynnä arvaamattomia käännteitä, erotiikkaa ja suuria elämänoivalluksia.

Nelinkontin on Miranda Julyn voimannäyte, pidäkkeetön kirjallinen ilotulitus ja absurdia komediaa parhaimmillaan. Julyn pettämätön viihteentaju ja hänen syvä ja vilpiton kiinnostuksensa ihmisten välisiin suhteisiin ja läheisyyteen synnyttää häikäisevää proosaa keski-ikäisen naisen pyrkimyksistä kohti uudenlaista vapautta.

